

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان بهمان

معاونت آموزشی دانشگاه

مرکز مطالعات و توسعه آموزش علوم پزشکی

فرم طرح درس پایه

همکار محترم

از آنجایی که فرآیند یاددهی- یادگیری پروسه ای است که رسیدن به اهداف آن بدون برنامه ریزی امکان پذیر نیست، لذا تدوین طرح درس در آغاز فرآیند آموزش (به عنوان نقشه و راهنمای تدریس برای مدرسین و دانشجویان)، ضروری بوده و به عنوان یکی از ابزارهای اصلی فعالیت آموزشی مدرسین مطرح می باشد. لذا خواهشمند است مدرسین محترم در تکمیل طرح درس نهایت دقت را مبذول فرمایند.

مشخصات درس و مدرس (تکمیل همه ی موارد این بند ضروری می باشد)

- عنوان درس: اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماری ها (بهداشت ۲)
- نام و نام خانوادگی مدرس: دکتر سودابه اقبابایی - خانم هاجر نجفی
- نام و نام خانوادگی مسئول درس: دکتر آقبابایی
- نام و نام خانوادگی مدیر گروه: دکتر سودابه آقبابایی
- نوع و میزان واحد به تفکیک: *نظری ۲ واحد ، عملی
- رشته و مقطع تحصیلی دانشجو: کارشناسی مامایی- ترم ۳
- زمان درس: نیمسال اول و دوم
- مکان آموزش: دانشکده پرستاری و مامایی

جدول زمانبندی ارائه درس روش تحقیق واحد نظری

جلسه	سرفصل (عنوان)	اهداف رفتاری	حیطه یادگیری	روش تدریس	مدت زمان	وسایل کمک آموزشی	روش ارزشیابی
۱	مقدمه ای بر کلیات اپیدمیولوژی و کاربرد آن	دانشجو بتواند: - اپیدمیولوژی را تعریف نماید. - اهمیت بکارگیری علم اپیدمیولوژی در ارتقاء سلامت را بیان نماید. - موارد کاربرد اپیدمیولوژی را نام ببرد. - دیاگرام سیر طبیعی بیماری را رسم کند. - سطوح پیشگیری را نام ببرد.	شناختی (دانش-درک و فهم)	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	۹۰ دقیقه	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	پرسش و پاسخ کلاسی در پایان جلسه
۲	آشنایی با انواع مطالعات اپیدمیولوژیک	دانشجو بتواند: - ضرورت انجام مطالعات اپیدمیولوژیک را توضیح دهد. - انواع مطالعات مشاهده ای را نام ببرد. - انواع مطالعات تحلیلی را نام ببرد و کاربرد هر کدام را توضیح دهد. - تورش را تعریف کند و انواع آن را توضیح دهد. - مزایا و معایب مطالعات مقطعی را لیست کند. - مزایا و معایب مطالعات هم گروهی را لیست کند. - Blinding را تعریف کند و انواع آن را در مطالعات تجربی توضیح دهد.	شناختی (دانش-درک و فهم)	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	۹۰ دقیقه	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	پرسش و پاسخ کلاسی در شروع جلسه

<p>پرسش و پاسخ کلاسی در شروع جلسه</p>	<p>وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور</p>	<p>۹۰ دقیقه</p>	<p>سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی</p>	<p>شناختی (دانش-درک و فهم)</p>	<p>دانشجو بتواند: -مفهوم ایمنی را توضیح دهد. -انواع ایمنی را با ذکر مثال توضیح دهد. -واکسناسیون را تعریف کند. -انواع واکسن بر حسب پاتوژن اختصاصی را نام ببرد. - انواع واکسن بر حسب ماده سازنده را با ذکر مثال توضیح دهد. - زنجیره سرد را بطور کامل توضیح دهد. -انواع نحوه تزریق واکسن ها را با ذکر مثال ذکر کند. -نگهداری واکسن ها را با ذکر مثال توضیح دهد.</p>	<p>آشنایی با انواع روش‌های پیشگیری از بیماری و واکسیناسیون</p>	<p>۳</p>
<p>پرسش و پاسخ کلاسی در شروع جلسه</p>	<p>وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور</p>	<p>۹۰ دقیقه</p>	<p>سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی</p>	<p>شناختی (دانش-درک و فهم)</p>	<p>دانشجو بتواند: -عوارض جانبی انواع واکسن ها را به تفکیک توضیح دهد. -نکات آموزشی در مورد تب ناشی از واکسن را بیان کند. -گروه های در معرض خطر هیپاتیت B را نام ببرد. -عوارض ناشی از تزریق هیپاتیت B را همراه با اقدامات لازم برای کنترل آن، توضیح دهد. - انواع واکسن فلج اطفال را نام برده و کاربرد هر کدام را توضیح دهد. - انواع تست های مانتو، توبرکولین و سل را توضیح دهد. -موارد مصرف ایمنوگلوبولین را ذکر کند. -نکات ضروری در مشاوره واکسیناسیون زنان باردار و شیرده را بطور کامل بیان نماید.</p>	<p>آشنایی با مشاوره و آموزش نکات ضروری در خصوص واکسیناسیون کودکان و بزرگسالان</p>	<p>۴</p>

<p>پرسش و پاسخ کلاسی در شروع جلسه</p>	<p>وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور</p>	<p>۹۰ دقیقه</p>	<p>سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی</p>	<p>شناختی (دانش-درک و فهم)</p>	<p>دانشجو بتواند: - رشد و تکامل را تعریف نموده و تفاوت آنها را بیان کند. - عوامل موثر بر رشد و تکامل را نام ببرد. - منحنی رشد وزنی کودک را با جزئیات شرح دهد. - انواع اختلالات رشد را توضیح دهد. - منحنی رشد کودک را تفسیر کند. - برنامه های سلامت رشد کودکان در کشور ایران را نام ببرد. - مراحل تکامل اصلی کودک را به ترتیب شرح دهد. - عقب ماندگی ذهنی کودک و عوامل موثر بر آن را ذکر کند. - برنامه ترویج تغذیه با شیر مادر در کشور ایران را شرح دهد.</p>	<p>آشنایی با پایش رشد کودک و نقش آن در مراقبت های ادغام یافته کودک سالم</p>	<p>۵</p>
<p>پرسش و پاسخ کلاسی در شروع جلسه</p>	<p>وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور</p>	<p>۹۰ دقیقه</p>	<p>سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی</p>	<p>شناختی (دانش-درک و فهم)</p>	<p>دانشجو بتواند: - انواع اسهال را نام برده و تعریف کند. - وضعیت اسهال در کودکان زیر ۵ سال ایران و جهان را شرح دهد. - عوامل ایجاد کننده اسهال را لیست کند. - راه های انتقال عوامل ایجاد کننده اسهال را با ذکر مثال توضیح دهد. - فیزیولوژی جذب و ترشح روده ای آب و الکترولیت را توضیح دهد. - علائم، عوارض و درمان و مراقبت از انواع اسهال خونی، آبکی و مسافرتی را شرح دهد.</p>	<p>آشنایی با اپیدمیولوژی فیزیوپاتولوژی اسهال</p>	<p>۶</p>

<p>پرسش و پاسخ کلاسی در شروع جلسه</p>	<p>وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور</p>	<p>۹۰ دقیقه</p>	<p>سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی</p>	<p>شناختی (دانش-درک و فهم)</p>	<p>دانشجو بتواند: -بیماری پوکی استخوان را تعریف کند. - علت بیماری پوکی استخوان را ذکر کند. -عوامل موثر بر ایجاد پوکی استخوان را نام ببرد. -اهمیت غربالگری برای پوکی استخوان را شرح دهد. -علائم پوکی استخوان را نام ببرد. -علت تفاوت در میزان بیماری در زنان و مردان را با جزئیات مقایسه کند. -راه های تشخیص پوکی استخوان را بیان کند. -درمان بیماری پوکی استخوان را ذکر کند. -نقش تغذیه و ورزش در پیشگیری از پوکی استخوان را به تفکیک شرح دهد.</p>	<p>آشنایی با اتیولوژی، بار بیماری، علایم و پیشگیری و درمان استئوپوروز از منظر اپیدمیولوژی</p>	<p>۷</p>
<p>پرسش و پاسخ کلاسی در شروع جلسه</p>	<p>وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور</p>	<p>۹۰ دقیقه</p>	<p>سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی</p>	<p>شناختی (دانش-درک و فهم)</p>	<p>دانشجو بتواند: -تعریف و اهمیت یائسگی را از منظر اپیدمیولوژی، بیان کند. -عوارض یائسگی را لیست کند. -گرگرفتنگی را تعریف و درمان آن را ذکر کند. -ارتباط یائسگی و پوکی استخوان را شرح دهد. -ارتباط بیماری های قلبی و عروقی با یائسگی را شرح دهد. -تغییرات آتروفیک دستگاه اوروژنیتال زنان در یائسگی را به تفصیل بیان کند. -تغییرات روانی فیزیولوژیک در یائسگی را توضیح دهد. -تغییرات ادراکی و آلزایمر در یائسگی را شرح دهد.</p>	<p>آشنایی با اتیولوژی، علایم و مراقبت های یائسگی در زنان از منظر اپیدمیولوژی</p>	<p>۸</p>
<p>پرسش و پاسخ</p>	<p>وایت برد، کامپیوتر،</p>	<p>۹۰ دقیقه</p>	<p>سخنرانی، پرسش و</p>	<p>شناختی (دانش)</p>	<p>۱- دانشجو بتواند مفهوم بیماری را تعریف کند.</p>	<p>طبقه بندی عوامل بیماری</p>	<p>۹</p>

	ویدئو پروژکتور		پاسخ، بحث گروهی	شناختی (درک و فهم)	۲- دانشجو بتواند اهمیت مفاهیم علیت را در ایجاد بیماری ها را توضیح دهد.	زا و نقش عوامل مختلف در ایجاد بیماری ها
				شناختی (درک و فهم)	۳- دانشجو بتواند فرضیه میکروبی بیماری ها را مورد بحث قرار دهد.	
				شناختی (درک و فهم)	۴- دانشجو بتواند مفهوم مثلث اپیدمیولوژیک را توضیح دهد.	
				شناختی (درک و فهم)	۵- دانشجو بتواند انواع عوامل بیماری زا را نام ببرد.	
				شناختی طسسس (درک و فهم)	۶- دانشجو بتواند عوامل بیماری زای مربوط به میزبان را شرح دهد.	
				شناختی (درک و فهم)	۷- دانشجو بتواند عوامل بیماری زای مربوط به محیط را مورد بحث قرار دهد.	
				شناختی (دانش)	۸- دانشجو بتواند انواع عوامل خطر را ذکر کند.	
				شناختی (درک و فهم)	۹- دانشجو بتواند اقدامات پس از شناسایی عوامل خطر را توضیح دهد.	
پرسش و پاسخ	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی (دانش)	۱- دانشجو بتواند مفهوم جمعیت را تعریف کند.	اپیدمیولوژی ها و چگونگی بررسی آنها
				شناختی (درک و فهم)	۲- دانشجو بتواند مفهوم "بیماری مورد بررسی" در اپیدمی ها را توضیح دهد.	
				شناختی (ارزشیابی)	۳- دانشجو بتواند همه گیری با منبع مشترک، همه گیری پیشرونده و همه گیری آرام را با هم مقایسه کند.	
				شناختی (درک و فهم)	۴- دانشجو بتواند توزیع بیماری در مکان را در اپیدمیولوژی توضیح دهد.	

				شناختی (درک و فهم)	۵- دانشجو بتواند توزیع بیماری بر حسب شخص را شرح دهد.		
				شناختی (درک و فهم)	۶- دانشجو بتواند مفهوم روندهای زمانی در اپیدمیولوژی را بیان کند.		
پرسش و پاسخ	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث و گفتگو	شناختی (دانش)	۱- دانشجو بتواند مفهوم غربالگری را تعریف کند.	غربالگری	۱۱
				شناختی (درک و فهم)	۲- دانشجو بتواند مفهوم پدیده کوه یخ بیماری را شرح دهد.		
				شناختی (درک و فهم)	۳- دانشجو بتواند مفهوم مهلت تصمیم گیری (Lead time) را توضیح دهد.		
				شناختی (ارزشیابی)	۴- دانشجو بتواند آزمون های غربالگری را با آزمون های تشخیصی مقایسه کند.		
				شناختی (دانش)	۵- دانشجو بتواند انواع غربالگری را نام ببرد.		
				شناختی (دانش)	۶- دانشجو بتواند معیارهای آزمون غربالگری را ذکر کند.		
				شناختی (درک و فهم)	۷- دانشجو بتواند مفاهیم حساسیت و ویژگی را توضیح دهد.		
				شناختی (درک و فهم)	۸- دانشجو بتواند مفهوم ارزش اخباری مثبت و منفی را شرح دهد.		
پرسش و پاسخ	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی (درک و فهم)	۱- دانشجو بتواند اهمیت ریشه کنی آبله را شرح دهد.	اپیدمیولوژی و پاتولوژی	۱۲
				شناختی (دانش)	۲- دانشجو بتواند تظاهرات بالینی، راه انتقال، دوره کمون، عوامل مربوط به میزبان و عوامل زیست محیطی بیماری آبله مرغان را بیان کند.	بیماری های تنفسی و عفونت های تنفسی	

				شناختی (دانش)	۳- دانشجو بتواند تظاهرات بالینی، راه انتقال، دوره کمون، عوامل مربوط به میزبان و عوامل زیست محیطی بیماری سرخک را بیان کند.
				شناختی (درک و فهم)	۴- دانشجو بتواند تظاهرات بالینی، راه انتقال، دوره کمون، عوامل مربوط به میزبان و عوامل زیست محیطی بیماری سرخجه را بیان کند.
				شناختی (دانش)	۵- دانشجو بتواند تظاهرات بالینی، راه انتقال، دوره کمون، عوامل مربوط به میزبان و عوامل زیست محیطی بیماری اوریون را بیان کند.
				شناختی (دانش)	۶- دانشجو بتواند تظاهرات بالینی، راه انتقال، دوره کمون، عوامل مربوط به میزبان و عوامل زیست محیطی آنفولانزا را بیان کند.
				شناختی (دانش)	۷- دانشجو بتواند تظاهرات بالینی، راه انتقال، دوره کمون، عوامل مربوط به میزبان و عوامل زیست محیطی بیماری دیفتری را بیان کند.
				شناختی (دانش)	۸- دانشجو بتواند تظاهرات بالینی، راه انتقال، دوره کمون، عوامل مربوط به میزبان و عوامل زیست محیطی بیماری سیاه سرفه را بیان کند.

پرسش و پاسخ	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی (دانش)	۱- دانشجو بتواند مفهوم عفونت های راه های تنفسی فوقانی را تعریف کند.	اپیدمیولوژی و پاتولوژی های عفونت های گوش، حلق و بینی	۱۳
				شناختی (درک و فهم)	۲- دانشجو بتواند اتیولوژی، علائم، تشخیص و درمان سندرم کروپ را شرح دهد.		
				شناختی (دانش)	۳- دانشجو بتواند اتیولوژی، علائم، تشخیص و درمان اپی گلویتیت را نام ببرد.		
				شناختی (درک و فهم)	۴- دانشجو بتواند مفهوم عفونت راه های تنفسی تحتانی را توضیح دهد.		
				شناختی (درک و فهم)	۵- دانشجو بتواند اتیولوژی، علائم، تشخیص و درمان برونشیت را شرح دهد.		
				شناختی (درک و فهم)	۶- دانشجو بتواند اتیولوژی، علائم، تشخیص و درمان آسم را توضیح دهد.		
				شناختی (درک و فهم)	۷- دانشجو بتواند اتیولوژی، علائم، تشخیص و درمان اوتیت خارجی را توضیح دهد.		
				شناختی (درک و فهم)	اتیولوژی، علائم، عوامل خطر تشخیص و درمان اوتیت مدیا را شرح دهد.		
پرسش و پاسخ	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی (دانش)	۱- دانشجو بتواند مفهوم رشد ناکافی در کودک را تعریف کند.	اپیدمیولوژی و اختلالات رشد و تکامل	۱۴
				شناختی (درک و فهم)	۲- دانشجو بتواند علائم بالینی رشد ناکافی را ذکر کند.		
				شناختی (درک و فهم)	۳- دانشجو بتواند علل رشد ناکافی کودک را شرح دهد.		
				شناختی (درک و فهم)	۴- دانشجو بتواند نحوه تشخیص رشد ناکافی را توضیح دهد.		
				شناختی (دانش)	۳- دانشجو بتواند تشخیص های افتراقی عدم رشد را بیان کند.		

				۴- دانشجو بتواند علل شایع سوء تغذیه در اوایل زندگی را نام ببرد.	شناختی (درک و فهم)
				۵- دانشجو بتواند معیارهای تکامل کودک بر اساس پرسشنامه سنین و مراحل تکامل را توضیح دهد.	شناختی (درک و فهم)
پرسش و پاسخ	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	۱- دانشجو بتواند مفهوم آنمی را شرح دهد.	شناختی (درک و فهم)
				۲- دانشجو بتواند انواع آنمی در کودکان را نام ببرد.	شناختی (دانش)
				۳- دانشجو بتواند تظاهرات بالینی، روش ارزیابی تشخیصی، درمان و مراقبت های مورد نیاز بیماری تالاسمی را بیان کند.	شناختی (دانش)
				۴- دانشجو بتواند تظاهرات بالینی، روش ارزیابی تشخیصی، درمان و مراقبت های مورد نیاز بیماری کم خونی آپلاستیک را بیان کند.	شناختی (دانش)
				۵- دانشجو بتواند تظاهرات بالینی، روش ارزیابی تشخیصی، درمان و مراقبت های مورد نیاز بیماری هموفیلی را بیان کند.	
				۶- دانشجو بتواند تظاهرات بالینی، روش ارزیابی تشخیصی، درمان و مراقبت های مورد نیاز بیماری کم خونی داسی شکل را ذکر کند.	شناختی (دانش)
				۷- دانشجو بتواند تظاهرات بالینی، روش ارزیابی تشخیصی، درمان و مراقبت	شناختی (دانش)

۱۵

اپیدمیولوژی و پاتولوژی آنمی

					های مورد نیاز بیماری کم خونی فقر آهن را بیان کند.		
پرسش و پاسخ	وایت برد، کامپیوتر، ویدئو پروژکتور	۹۰ دقیقه	سخنرانی، پرسش و پاسخ، بحث گروهی	شناختی (درک و فهم)	۱- دانشجو بتواند شیوع، بروز، تظاهرات بالینی، دارو درمانی، مقاومت دارویی و آزمون مانتو در رابطه با بیماری سل را توضیح دهد.	کلیاتی بیماری های خاص (سل، تب مالت، ایدز، هیپاتیت، هاری، جذام)	۱۶
				شناختی (درک و فهم)	۲- دانشجو بتواند انواع هیپاتیت، راه انتقال، دوره کمون و نحوه درمان آنها را شرح دهد.		
				شناختی (درک و فهم)	۳- دانشجو بتواند وضعیت کنونی، عوامل بیماری زا، ناقل های بیماری، مبارزه و پیشگیری از بیماری مالاریا را توضیح دهد.		
				شناختی (درک و فهم)	۴- دانشجو بتواند عوامل بیماری زا، راه انتقال، دوره کمون، تظاهرات بالینی، تشخیص آزمایشگاهی بیماری هاری را شرح دهد.		
				شناختی (درک و فهم)	۵- دانشجو بتواند عوامل بیماری زا، راه انتقال، دوره کمون، تظاهرات بالینی، تشخیص آزمایشگاهی و روش های مبارزه با بیماری جذام را توضیح دهد.		
				شناختی (درک و فهم)	۶- دانشجو بتواند عوامل بیماری زا، عوامل مربوط به میزبان، عوامل جمعیت شناختی و عوارض ابتلا به بیماری های مقاربتی را شرح دهد.		
				شناختی (درک و فهم)	۷- دانشجو بتواند اشکال همه گیر شناختی ایدز، راه های انتقال، تظاهرات بالینی،		

					تشخیص ایدز و راه های مبارزه با ایدز را توضیح دهد.		
--	--	--	--	--	---	--	--

شیوه نمره دهی

نوع ارزشیابی	تاریخ	ابزار ارزشیابی ^۱	میزان امتیاز از کل
حضور فعال در کلاس	در طی ترم	حضور در کلاس، میزان مشارکت در بحث ها	۱ نمره = ۵ درصد کل امتیاز
پاسخ به سوالات کلاسی	در طی ترم	در صورت ارائه کنفرانس	۲ نمره- ۱۰ درصد امتیاز
امتحان پایان ترم		سوالات توضیحی، کوتاه پاسخ و چند گزینه ای	۱۷ نمره = ۸۰٪ کل امتیاز
سایر موارد	—	—	
مجموع			۲۰ نمره = ۱۰۰ درصد امتیاز

منابع:

- ۱- اصول اپیدمیولوژی. جودیت س مازنر. آخرین چاپ
- ۲- مراقبت ها ادغام یافته کودک سالم (ویژه غیر پزشک) وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
- ۳- درسنامه پزشکی و پیشگیری و اجتماعی (جلدهای ۱ تا ۴). پارک جی ای. آخرین چاپ.
- ۴- اپیدمیولوژی گوردیس. آخرین چاپ
- ۵- مراقبت های ادغام یافته ناخوشی های اطفال (ویژه غیر پزشکان). وزارت بهداشت، معاونت سلامت، دفتر سلامت خانواده، اداره کودکان.

قوانین کلاس:

- ۱- حضور به موقع در کلاس درس

^۱ ابزار ارزشیابی می تواند مواردی مانند آزمون تشریحی، سوالات کوتاه پاسخ، سوالات کامل کردنی، MCQs، پروژه، آسکی و... باشد.

۲- ممنوعیت استفاده از تلفن همراه

۳- مشارکت در بحث های کلاسی

۴- رعایت اخلاق و موازین کلاس درس و رفتار دانشجویی